

Manual de Prevenció de Delictes

Serveis Ambientals
del **Vallès Oriental**

Índex

1.	Introducció	4
2.	Enfocament i objectius del Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal	6
2.1.	Objectius	7
3.	Definicions.....	8
3.1.	Acció correctiva	8
3.2.	Alta direcció.....	8
3.3.	Auditoria.....	8
3.4.	Competència	8
3.5.	<i>Compliance</i> penal	8
3.6.	Conflicte d'interès	8
3.7.	Conformitat.....	9
3.8.	Cultura	9
3.9.	Acompliment.....	9
3.10.	Diligència deguda	9
3.11.	Eficàcia.....	9
3.12.	Mesura	9
3.13.	Millora Contínua.....	9
3.14.	Membres de l'organització.....	9
3.15.	No conformitat	10
3.16.	Objectiu de <i>compliance</i> penal	10
3.17.	Organització	10
3.18.	Òrgan de <i>compliance</i> penal.....	10
3.19.	Òrgan de govern o d'administració.....	10
3.20.	Part interessada o grup d'interès	10
3.21.	Política de <i>compliance</i> penal.....	11
3.22.	Procediment	11
3.23.	Procés	11
3.24.	Requisit.....	11
3.25.	Risc penal.....	11
3.26.	Seguiment	12
3.27.	Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal	12
3.28.	Soci de negoci.....	12
3.29.	Tercer	12

4.	Abast del Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal	13
4.1.	Context i comprensió de l'organització.....	13
4.2.	Avaluació de riscos penals.....	13
4.2.1.	Fases i metodologia de l'avaluació.....	14
4.2.2.	Revisió de l'avaluació	14
4.2.3.	Documentació i confidencialitat de l'avaluació de riscos penals	15
4.3.	Abast objectiu i subjectiu del Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal.....	15
4.4.	Expansió del Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal a altres organitzacions i socis de negoci	17
5.	Lideratge del Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal	18
5.1.	Òrgan d'administració o de govern.....	18
5.2.	Òrgan de <i>compliance</i> penal.....	18
5.2.1.	Nomenament, vista general, durada i composició del càrrec.....	18
5.2.2.	Funcions	20
5.3.	Alta direcció.....	22
5.4.	Membres de l'organització.....	23
6.	Elements del Sistema de Gestió de <i>Compliance</i> Penal	24
6.1.	Cultura de <i>compliance</i>	24
6.2.	Recursos	24
6.3.	Formació i conscienciació.....	24
6.4.	Canals de comunicació	25
6.5.	Control operacional.....	26
6.5.1.	Processos de diligència deguda.....	26
6.5.1.1.	Pel que fa als membres de l'organització.....	26
6.5.1.2.	Pel que fa als socis de negoci	27
6.5.1.3.	Pel que fa a projectes, transaccions o activitats específiques	27
7.	Seguiment, monitorització, avaluació i millora contínua.....	28
7.1.	No conformitats i accions correctives. Canvis rellevants en l'organització	28
8.	Règim disciplinari dels membres de l'organització	30
9.	Annex I. Apèndix legislatiu: fonament legal de la responsabilitat penal de la persona jurídica (article 31 bis); eximent i atenuants de responsabilitat penal de la persona jurídica ...	31
10.	Annex II. Fitxa de gestió de document	35

1. Introducció

Aquest Manual de Prevenció de Delictes (en endavant “MPD”), aprovat formalment per l'òrgan d'administració o de govern de l'organització¹, és el document vertebrador del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal (en endavant “SGCP”) i forma part de la política de *compliance* penal.

Amb això, l'òrgan d'administració o de govern, així com l'alta direcció, pretén seguir a l'avantguarda del compliment normatiu i la prevenció d'irregularitats, i fer un pas més en el compromís i voluntat de millora contínua de l'organització en matèria de ètica, integritat i professionalitat en el desenvolupament de les seves línies de negoci i el desenvolupament de les seves diferents activitats.

Els diferents apartats aquí recollits serviran de guia bàsica per facilitar la gestió i comprensió del SGCP, i de la política de *compliance* penal, recollint els elements més importants dins el mateix. Aquest MPD podrà ser complementat mitjançant altres documents i normativa interna de l'organització, formant tot això un conjunt sistematitzat vertebrador del SGCP. En tot cas, no són aplicables les disposicions o components del SGCP, i del present Manual, que eventualment contravinguin una norma de preceptiva aplicació per a l'organització, a causa del principi de subordinació a la Llei del SGCP.

El SGCP ha de ser aplicat sota el principi de proporcionalitat i raonabilitat, que preveu, entre altres estàndards, la norma UNE 19601² en el seu apartat 4.4 (Sistemes de Gestió de *Compliance* Penal), fundat en aspectes relacionats amb la mida, estructura, activitats, naturalesa i recursos de l'organització on el SGCP ha de ser implantat.

L'organització podrà utilitzar com a criteri interpretatiu del SGCP l'estàndard UNE 19601, i així mateix, aquest estàndard podrà ser utilitzat a manera de guia orientadora per gestionar aquells aspectes no previstos ni en aquest MPD ni al SGCP, i que, si escau, l'organització consideri necessari incorporar al seu SGCP.

El risc zero no existeix, i per tant el SGCP ha de servir per atorgar una seguretat raonable davant la possible comissió de delictes en l'organització. No obstant això, aquest document pretén servir de guia i establir determinades mesures de diligència deguda que, juntament amb la resta dels procediments i normativa interna de l'organització, van dirigides a prevenir, gestionar i

¹ D'ara endavant amb la denominació "Organització" es fa referència a Savosa i a qualsevol altra societat que en un futur pogués ser filial directa o indirecta s'adhereixi al Sistema de Gestió de *Compliance* Penal.

²UNE 19601, norma de l'alt nivell elaborada pel comitè tècnic de normalització CTN 307 de l'Associació Espanyola de Normalització UNE "Sistemes de Gestió de *Compliance* Penal. Requisits per al seu ús "; publicada a Espanya el 18 de maig de 2017 com a estàndard per a la gestió de Sistemes de Prevenció de Delictes corporatius.

mitigar els riscos penals dins de l'abast objectiu i subjectiu del SGCP desenvolupat per l'organització.

2. Enfocament i objectius del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal

La prevenció delictiva per part de les organitzacions es consagra actualment, tant a nivell nacional com fora de les nostres fronteres, com un pilar fonamental del seu compromís ètic, el govern corporatiu, així com de la cultura de compliment normatiu.

En el cas espanyol, la prevenció penal es materialitza, en primer lloc, a través de la Llei orgànica 5/2010 de 22 de juny, que va introduir per primera vegada a Espanya, a través de l'article 31 Bis del Codi Penal, la regulació expressa de la responsabilitat penal de les persones jurídiques (en endavant "RPPJ") pels delictes comesos en el seu nom i en el seu profit pels seus representants, administradors de fet o de dret, treballadors i/o empleats. Aquesta regulació no estipulava més que un sistema d'atenuants post delictives, específiques per a la persona jurídica, però de cap manera establia una possible causa d'exempció de responsabilitat per a aquesta. A través de la reforma del Codi Penal l'any 2015 (Llei orgànica 1/2015 de 30 de març), en vigor des de l'1 de juliol de 2015, s'introdueix com destacada novetat la possibilitat d'eximir a la persona jurídica de responsabilitat penal, quan abans de la comissió del delicte, aquella disposi de models o sistemes de gestió que incloguin les mesures de vigilància i control idònies per a prevenir delictes o reduir de forma significativa el risc de la seva comissió (*compliance programs*).

Els sistemes de prevenció de delictes són models on la base és identificar situacions potencials de risc en el desenvolupament de les activitats de l'organització, que puguin donar lloc a una infracció o delicte, així com desenvolupar els controls i procediments interns encaminats a la prevenció, detecció i reacció davant aquestes situacions potencials de risc penal. La necessitat de disposar d'aquests sistemes de prevenció de delictes es reforça davant el fet que la responsabilitat penal de la persona jurídica és autònoma i pròpia³, independent de la de la persona física autora del delicte. Això comporta que, la no identificació de l'autor del delicte o la impossibilitat de dirigir un procediment contra aquest, no exclou de responsabilitat a la persona jurídica, en cas que aquesta no compleixi amb les exigències establertes en el Codi Penal pel que fa a la possibilitat d'atenuar o eximir aquesta responsabilitat penal.

Fins a la data, pel que fa a l'esmentada reforma del Codi Penal de 2015, s'ha pronunciat la Fiscalia General de l'Estat a la Circular 01/2016 de 22 de gener, considerant, entre altres aspectes, que els sistemes de prevenció i gestió de delictes haurien d'estar adaptats a les circumstàncies concretes de les empreses i als seus riscos específics.

³ Segons la Fiscalia General de l'Estat és una responsabilitat vicarial atenuada (Circular FGE 1/2016 de 22 de gener).

2.1. Objectius

El SGCP persegueix com a **objectius principals**:

- Fer efectiva la implementació d'una cultura ètica, d'integritat i de compliment de la legalitat en l'organització;
- Assegurar el màxim nivell d'exigència possible en el compliment de les diferents normes i regulacions, tant externes com internes, que afecten els diferents models de negoci que pugui desenvolupar en qualsevol moment l'organització;
- Assegurar que les relacions i transaccions comercials de l'organització amb els seus socis de negoci, membres de l'organització i la resta de grups d'interès es desenvolupen dins de l'ètica, transparència, professionalitat i objectivitat;
- Prevenir, de la forma més eficaç possible, la comissió d'irregularitats, il·lícits o delictes que donen lloc a RPPJ, en el si de les activitats de l'organització, així com detectar i reaccionar enfront dels mateixos en el menor temps possible des de la seva eventual comissió;
- Establir un sistema de supervisió i control de l'activitat empresarial duta a terme, que aportï transparència i impedeixi l'afavoriment de la possible comissió de delictes que poden donar lloc a RPPJ per part de l'organització, seguint el principi de millora contínua.

3. Definicions⁴

Als efectes d'aquest document, i sense perjudici de la definició legal que per a cada un dels següents conceptes estableixin les lleis aplicables a l'organització, així com de les definicions que per idèntics conceptes es trobin recollits en altres normes internes pròpies de l'organització, s'apliquen els termes i definicions següents:

3.1. Acció correctiva

Actuació per eliminar la causa d'una no conformitat i prevenir que es reproduïxi.

3.2. Alta direcció

Persona o grup de persones que dirigeixen i controlen una organització al més alt nivell.

3.3. Auditoria

Procés sistemàtic, independent i documentat per obtenir evidències i avaluar-les de manera objectiva amb la finalitat de determinar el grau en què es compleixen els criteris de verificació prèviament establerts.

NOTA 1. Una auditoria interna la realitza la pròpia organització o una part externa en nom seu.

NOTA 2. La independència es pot demostrar per l'absència de responsabilitat amb relació a l'activitat que s'audita, o absència de biaix i conflicte d'interès.

3.4. Competència

Capacitat per aplicar coneixements i habilitats per tal d'aconseguir els resultats previstos.

3.5. Compliance penal

Compliment dels requisits obligatoris i voluntaris assumits en matèria penal per l'organització.

3.6. Conflicte d'interès

⁴Algunes de les definicions són extretes i adoptades de l'estàndard UNE 19601, norma de l'alt nivell elaborada pel comitè tècnic de normalització CTN 307 de l'Associació Espanyola de Normalització UNE "Sistemes de Gestió de Compliance Penal. Requisits per al seu ús"; publicada a Espanya el 18 de maig de 2017 com a estàndard per a la gestió de Sistemes de Prevenció de Delictes corporatius.

Situació en la qual interessos de negocis externs, financers, familiars, polítics o personals podrien interferir en el judici dels membres de l'organització quan porten a terme les seves tasques en l'organització.

3.7. Conformitat

Compliment d'un requisit.

3.8. Cultura

Valors, ètica i creences que hi ha en una organització i que interactuen amb les estructures i sistemes de control de l'organització per produir normes de comportament que condueixen a obtenir els objectius derivats de l'aplicació del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal.

3.9. Acompliment

Resultat mesurable.

3.10. Diligència deguda

Procés operatiu que pretén obtenir i avaluar la informació per contribuir a l'avaluació del risc penal.

3.11. Eficàcia

Mesura en la qual es realitzen les activitats planejades i s'obtenen els resultats previstos.

3.12. Mesura

Procés per a determinar un valor.

3.13. Millora Contínua

Activitat o procés recurrent per millorar l'acompliment.

3.14. Membres de l'organització

Els integrants de l'òrgan de govern o administració, directius, empleats, treballadors o empleats temporals o sota conveni de col·laboració, i voluntaris d'una organització i la resta de les persones sota subordinació jeràrquica de qualsevol dels anteriors.

3.15. No conformitat

Incompliment d'un requisit.

3.16. Objectiu de *compliance* penal

Resultat a assolir en l'execució de la política de *compliance* penal i del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal.

3.17. Organització

Persona o grup de persones que tenen les seves pròpies funcions, amb responsabilitats, autoritats i relacions per a l'assoliment dels seus objectius.

3.18. Òrgan de *compliance* penal

Òrgan de l'organització dotat de poders autònoms d'iniciativa i control a què es confia la responsabilitat de supervisar el funcionament i observança del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal.

3.19. Òrgan de govern o d'administració

Grup o organisme que té la responsabilitat i autoritat fonamental de les activitats, la governabilitat i les polítiques d'una organització i al que l'alta direcció informa i li ret comptes.

3.20. Part interessada o grup d'interès

Persona o organització que pot afectar, veure afectada, o percebre com afectada per una decisió o activitat de l'organització.

NOTA 1. A manera enunciativa, i a efectes d'aquest document, són considerats com a part interessada o grups d'interès, per exemple, els membres de l'organització, els socis de negoci, el Regulador, autoritats administratives, judicials, Hisenda Pública i Seguretat Social .

3.21. Política de *compliance* penal

Voluntat d'una organització, segons l'expressa formalment la seva alta direcció o el seu òrgan de govern o administració, en relació amb els seus objectius de *compliance* penal.

NOTA 1. La política de *compliance* penal pot estar recollida en un únic document, o en diversos documents integradors del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal.

3.22. Procediment

Forma específica de dur a terme una activitat o procés.

3.23. Procés

Conjunt d'activitats interrelacionades o que interactuen, que transforma elements d'entrada en elements de sortida.

3.24. Requisit

Exigència prevista i obligatòria.

NOTA 1. Aquestes exigències fan referència al contingut en les lleis penals i normativa complementària que afecten a l'organització.

NOTA 2. També queden incloses les exigències derivades de la política de *compliance* penal, de la normativa interna de l'organització, així com del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal que li dona suport.

3.25. Risc penal

Eventualitat en relació amb el desenvolupament de conductes que puguin ser constitutives de delictes, segons el règim de responsabilitat penal de les persones jurídiques que estableix el Codi Penal espanyol.

NOTA 1. En el supòsit d'aplicació d'aquest MPD i del SGCP a organitzacions estrangeres o espanyoles amb activitat a l'estranger, el risc es refereix al desenvolupament de conductes que siguin constitutives de delictes, segons el règim de responsabilitat penal de les persones jurídiques establerta en la legislació local en què opera.

3.26. Seguiment

Determinació de l'estat d'un sistema, un procés, procediment o una activitat.

3.27. Sistema de Gestió de *Compliance* Penal

Conjunt d'elements d'una organització interrelacionats o que interactuen per concretar i mesurar el nivell d'assoliment d'objectius en matèria de *compliance* penal, així com les polítiques, processos, procediments i controls associats per aconseguir aquests objectius.

3.28. Soci de negoci

Qualsevol part, llevat dels membres de l'organització, amb qui l'organització té, o preveu establir, algun tipus de relació de negocis.

NOTA 1. Els socis de negoci inclouen, però no estan limitats a clients, aliances d'empreses, socis de aliances d'empreses, socis de consorcis, contractistes, comissionistes, consultors, subcontractistes, proveïdors, venedors, assessors, agents, distribuïdors, representants, intermediaris i inversors.

3.29. Tercer

Persona física o jurídica o òrgan que és independent de l'organització.

4. Abast del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal

La determinació de l'abast del SGCP ve precedida per un treball d'anàlisi i comprensió del context de l'organització, estructurat a través de diversos factors i elements concurrents, que interactuen entre si, gaudint d'un pes específic en aquest procés l'avaluació de riscos penals.

4.1. Context i comprensió de l'organització

Per al disseny i la configuració del seu SGCP s'ha tingut en compte el context de l'organització, analitzant els diversos factors interns i externs rellevants que ajuden a comprendre la mateixa, amb un enfocament basat en el risc. D'entre aquests factors considerats, de manera enunciativa:

- a) El tamany i la seva estructura.
- b) Les ubicacions i sectors en què opera o preveu operar.
- c) La naturalesa, escala i complexitat de les activitats.
- d) Les entitats sobre les quals exerceix control.
- e) Els membres de l'organització i els socis de negoci.
- f) La naturalesa i extensió de les relacions amb funcionaris públics.
- g) Les obligacions i compromisos legals, contractuals o professionals.
- h) Les parts interessades o grups d'interès, en particular, les seves exigències de contingut obligatori per a l'organització.

El procés seguit per a la determinació del context i comprensió de l'organització, a efectes del SGCP, es troba documentat en document a part, donant-aquí per reproduït a efectes precedents, formant part integrant d'aquest MPD i del SGCP.

4.2. Avaluació de riscos penals

Un dels elements claus de tot SGCP és l'avaluació i revisió de riscos penals, que, d'una banda, permet servir de base per poder implementar eficaçment un SGCP i, d'altra banda, facilita la determinació i planificació dels objectius de *compliance* penal.

Es partirà sempre d'una avaluació de riscos penals inicial, la qual serà periòdicament actualitzada en successius períodes planificats per l'organització, de manera que aquests riscos estiguin sempre actualitzades.

4.2.1. Fases i metodologia de l'avaluació

- **Identificació:** La primera fase és la identificació dels riscos penals que raonablement són dins de l'abast objectiu i subjectiu del SGCP, als quals l'organització pot estar exposada per raó del seu context.
- **Anàlisi:** Un cop identificats els riscos, aquests són posteriorment analitzats, utilitzant entre altres paràmetres les causes de possibles incompliments (possibles casuístiques i supòsits de fet penals relacionats amb la/es activitat/s desenvolupada/es i riscos associats), així com també les fonts potencials de generar incompliments, determinant amb això el grau de probabilitat d'ocurrència de cada risc penal identificat, així com el seu impacte o conseqüències en cas de produir-se el mateix.

Fruit d'aquesta identificació i anàlisi de riscos es determina el risc penal brut, o grau d'exposició inherent, que és el risc penal derivat de la/les activitat/s desenvolupada/es, sense tenir en compte els controls que l'organització tingui associats a les mateixes.

- **Valoració:** Determinat el grau d'exposició inherent, es procedeix a la valoració del risc penal net o grau d'exposició residual. El grau d'exposició residual és aquell que, partint del risc penal brut, té en compte els controls que l'organització té ja implantats.
- **Recomanacions:** Fruit de l'avaluació de riscos poden resultar un seguit de recomanacions dirigides a l'organització, en base a les quals es projectarà posteriorment un Pla d'Acció o Millora per implementar-les en els processos de negoci afectats.

4.2.2. Revisió de l'avaluació

Qualsevol avaluació de riscos serà objecte de revisió periòdica en el temps, fruit del principi de millora contínua del SGCP, contribuint amb això a la monitorització i seguiment del mateix.

La revisió es durà a terme de la següent manera:

- a) De forma ordinària o regular, amb una periodicitat prefixada, i com a màxim cada dos anys.
- b) De manera extraordinària, en cas que es produeixin canvis en l'estructura o activitats de l'organització que els facin necessaris; en cas d'incompliments rellevants en matèria de *compliance* penal; o en cas de canvis legislatius o d'interpretació jurisprudencial d'especial rellevància.

Si fruit de qualsevol revisió s'identifiquen necessitats de realitzar canvis o millores, aquestes es duran a terme a través de l'aprovació i implementació dels plans d'acció que siguin necessaris per a la consecució dels mateixos.

4.2.3. Documentació i confidencialitat de l'avaluació de riscos penals

Tot procés d'avaluació de riscos penals s'ha de documentar per part de l'organització.

L'avaluació de riscos penals descriu amb detall la metodologia utilitzada, detallant els criteris i paràmetres de valoració i prioritització dels mateixos.

Qualsevol anàlisi i avaluació de riscos penals, així com qualssevol dels seus annexos i documents incorporats a aquest, és considerat com informació reservada i confidencial de l'organització, per tant, han de ser adoptades i executades les cauteles i mesures de seguretat en el tractament d'aquesta informació que siguin adequades per garantir i preservar el seu caràcter confidencial.

Qualsevol procés d'avaluació, revisió i / o auditoria de riscos penals que realitzi l'organització serà considerada informació confidencial i reservada de l'organització, i ha de rebre en tot moment el tractament ajustat a aquesta condició.

4.3. Abast objectiu i subjectiu del Sistema de Gestió de *Compliance Penal*

El context i comprensió de l'organització, juntament amb l'anàlisi i avaluació de riscos penals realitzat, permeten determinar l'abast objectiu i subjectiu del SGCP, en el següent sentit:

- **Objectiu:** Constituït pels riscos penals derivats de conductes realitzades en l'exercici de les seves activitats socials per part de l'organització que puguin generar responsabilitat penal per a la persona jurídica per via de l'article 31 bis del Codi Penal. Aquests riscos penals són els delictes que figuren en el següent catàleg:

Risc corporatiu (31 bis)

156 bis.3 CP Tràfic il·legal d'òrgans humans

162 CP Relatius a la manipulació genètica

177 bis.7 CP Tracta d'éssers humans

189 bis CP Prostitució / explotació sexual / corrupció de menors

197 quinquies CP Descobriment i revelació de secrets i violació informàtic

251 bis CP Estafes

258 ter CP Frustració de l'execució
261 bis CP Insolvències punibles
264 quater CP Danys informàtics
288 CP Propietat Intel·lectual
288 CP propietat industrial
288 CP Mercat i consumidors
288 CP Corrupció en els negocis
302.2 CP Blanqueig de capitals
304 bis.5 CP Finançament il·legal dels partits polítics
310 bis CP Contra la Hisenda Pública i contra la Seguretat Social
318 bis.5 CP Contra els drets dels ciutadans estrangers
319.4 CP Urbanització, construcció o edificació no autoritzables
328 CP Contra els recursos naturals i el medi ambient
343.3 CP Relatius a les radiacions ionitzants
348.3 CP Riscos provocats per explosius i altres agents
366 CP Contra la salut pública
369 bis CP Tràfic de drogues
386.5 CP / 386.4 CP Falsificació de moneda
399 bis CP Falsificació de targetes de crèdit i debit i xecs de viatge
427 bis CP Suborn
430 CP Tràfic d'influències
510 bis CP Delictes d'odi i enaltiment
576 CP Finançament del terrorisme i 580 bis CP terrorisme
435 CP Malversació
EL 12/1995 - EL 6/2011 Contraban

Del total de delictes del catàleg ressenyat, els que es troben dins de l'abast objectiu són els que resultin de l'anàlisi i avaluació de riscos penals.

Dins el perímetre objectiu s'inclouen en general totes les activitats dutes a terme per l'organització, els processos i procediments de negoci involucrats en les mateixes, amb independència del lloc i la ubicació des d'on es desenvolupin les mateixes.

- **Subjectiu:** La següent entitat està dins de l'abast del SGCP, així com tots els membres de l'organització integrant de la mateixa:

➤ **Serveis Ambientals del Vallès Oriental, SA.**

4.4. Expansió del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal a altres organitzacions i socis de negoci

Altres organitzacions i socis de negoci, com pot ser, en aquest cas, el Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, depenent del grau de domini o control existent, l'abast del SGCP els abastarà total o parcialment, en funció de les activitats desenvolupades, així com de la naturalesa i abast de les relacions comercials que s'entaulen.

La forma d'expandir el SGCP entre d'altres organitzacions i socis de negoci es regula en aquest document, sense perjudici del que disposa qualsevol altra normativa interna de l'organització que reguli està qüestió, o qualsevol document contractual amb tercers que específicament ho reguli.

L'expansió del SGCP sobre altres organitzacions i socis de negoci sobre els quals s'exerceixi control, com ara el Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, es durà a terme amb un enfocament basat en el risc, i podrà fer-se des de dos òptiques:

- a) Adopció del SGCP de l'organització per part de les organitzacions o socis de negoci controlats.
- b) Desenvolupament d'un SGCP propi, o millora del ja existent, per part dels anteriors, adaptat a les activitats desenvolupades i que inclogui els riscos penals i les mesures específiques mitigadores dels mateixos, ajustades al context de la seva relació de negoci amb l'organització.

L'expansió del SGCP sobre altres organitzacions o socis de negoci no controlats, es durà a terme amb un enfocament basat en el risc, i dependrà en gran mesura del grau d'influència sobre aquells, del nivell de criticitat del risc penal, de la naturalesa i durada de la relació, i podrà fer-se en diversos plans:

- a) Requerir l'adopció del SGCP de l'organització.
- b) Requerir el desenvolupament d'un SGCP propi, o millora del ja existent, ajustat a les activitats desenvolupades, i que inclogui els riscos penals i les mesures específiques mitigadores dels mateixos ajustades al context de la seva relació de negoci amb l'organització.
- c) Requerir la implementació de mesures de prevenció de delictes específiques per mitigar els riscos penals ajustats al context de la seva relació de negoci amb l'organització.
- d) Inclusió en els contractes de clàusules de *compliance* penal adequades a la criticitat del risc, a la naturalesa de la relació, que prohibeixin expressament la comissió de delictes (tolerància zero al delicte), i que contemplin la possibilitat de resolució contractual en cas del seu incompliment .

5. Lideratge del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal

5.1. Òrgan d'administració o de govern

Qualsevol sistema que vulgui implantar-se dins d'una organització depèn en gran mesura de la capacitat i voluntat de liderar-per part dels que ocupen les més altes instàncies. En aquest sentit, d'especial rellevància és la funció que ha de desenvolupar l'òrgan d'administració o de govern, que ha de mostrar el seu lideratge i compromís amb el SGCP a través de les seves actuacions i en l'exercici de les seves funcions, en determinats aspectes com ara:

- a) Promoure que les actuacions dels membres de l'organització siguin conformes a l'ordenament jurídic, en especial en matèria penal, promovent amb això una cultura de *compliance* corporativa que posi en valor dins de l'organització aquesta forma d'actuar.
- b) Adoptar les mesures necessàries per a promoure la millora contínua del SGCP per tal de prevenir, detectar o reduir els riscos penals dins de l'abast del mateix.
- c) Proveir a l'òrgan de *compliance* penal i al SGCP amb els recursos necessaris per a l'eficàcia del SGCP atenent les característiques de l'organització.
- d) Aprovar la política de *compliance* penal de l'organització, de la qual forma part el Manual de Prevenció de Delictes.
- e) Revisar periòdicament l'eficàcia del SGCP, modificant quan calgui, o quan es produeixin incompliments greus o canvis rellevants dins de l'organització.
- f) Nomenar un òrgan de *compliance* penal, que vetllarà pel funcionament i execució del SGCP, conferint poders autònoms d'iniciativa i control.
- g) Assegurar que s'estableixen els procediments que concretin el procés de formació de la voluntat de l'organització, de presa de decisions i d'execució de les mateixes.

5.2. Òrgan de *compliance* penal

5.2.1. Nomenament, vista general, durada i composició del càrrec

L'Òrgan d'Administració nomenarà un òrgan col·legiat, denominat, a efectes d'aquest document, Òrgan de *Compliance* Penal (en endavant "OCP"), que amb caràcter general supervisarà el compliment i funcionament del SGCP. L'Òrgan d'Administració establirà la composició, designació i nomenament dels membres de l'OCP.

L'OCP és un òrgan autònom, amb poders d'iniciativa i control, nomenat i dependent de l'òrgan d'administració o de govern, amb accés directe i immediat a aquest, i dotat de recursos necessaris per dur a terme les seves funcions.

Les funcions les exerceix el OCP sobre la base del principi de proporcionalitat, tenint en compte entre altres aspectes l'estructura, dimensió, la naturalesa de la/les activitat/s desenvolupada/es, recursos i altres característiques pròpies de l'organització.

L'OCP està acreditat per a, en l'exercici de les seves funcions, poder sol·licitar i rebre la col·laboració plena de qualsevol dels membres de l'organització, així com dels diferents òrgans de la mateixa.

Els membres de l'OCP exerciran el seu càrrec per un termini de dos anys, sense perjudici de la seva renovació automàtica per períodes anuals, excepte acord per l'Òrgan d'Administració, renúncia o cessament justificat. Les persones que integrin l'OCP els serà aplicable el règim general d'incompatibilitats establert per la normativa aplicable i, per tant, estaran subjectes al règim jurídic i obligacions previstes en aquest.

L'OCP estarà integrat per tres membres, un d'ells és el Compliance Officer. Els components del l'OCP seran persones que comptin, en general, amb les competències suficients per a l'exercici de les seves funcions, a més de complir amb els següents requisits indispensables:

- a) No haver rebut cap sanció disciplinària per part de l'Organització.
- b) No tenir causa judicial oberta per fets que podrien constituir infraccions del Codi de Conducta de l'Organització.
- c) No tenir antecedents penals que puguin ser incompatibles amb el correcte exercici de les seves funcions, especialment aquells que puguin afectar la seva honorabilitat ètica o professional, o que poden constituir infraccions del Codi de Conducta de l'Organització.

En qualsevol cas, l'OCP podrà comptar amb l'assessorament de professionals externs a l'Organització especialitzats en la matèria, els qui podran assistir a les reunions de l'OCP, amb veu i sense vot, i en tot cas, quedant garantida sempre la confidencialitat.

Els membres de l'OCP i el Compliance Officer seran personal de SAVOSA o del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental per tal de tenir d'assegurar el coneixement exhaustiu dels procediments i dels circuits institucionals.

L'OCP l'integra un tècnic de la Intervenció o de la unitat que tingui adscrits els serveis econòmics, un tècnic de la unitat que tingui adscrita la gestió de persones o de recursos humans i el Compliance Officer, que ha de ser un jurista de Secretaria o de la unitat que tingui adscrits els serveis jurídics.

Existeix la possibilitat de designar suplents per al Òrgan per preveure com resoldre aquelles situacions on hi puguin haver conflictes d'interès. Tots els membres de l'OCP tindran veu i vot.

De els seus membres, l'Òrgan d'Administració nomenarà un Compliance Officer, que tindrà funcions executives en relació amb les funcions i competències atribuïdes a l'OCP. A més, ostentarà les funcions de secretari de l'OCP, la representació d'aquest i serà l'interlocutor directe amb els membres de l'Organització i els grups d'interès, així com amb l'Òrgan d'Administració.

Així doncs, el Compliance Officer assumirà, entre les seves principals funcions, les següents:

- a) Convocatòria de les reunions ordinàries i extraordinàries de l'OCP.
- b) Fixació de l'ordre del dia de les reunions de l'OCP.
- c) Elaboració de les actes de les reunions de l'OCP.
- d) Recepció i custòdia de la documentació generada per l'OCP.
- e) Rebre i gestionar les comunicacions dirigides a l'OCP, de qualsevol naturalesa.
- f) Impulsar la formació.
- g) Gestionar el canal de denúncies.
- h) Reportar informació cada tres mesos al OCP.

El/s component/s de l'OCP haurà/n de manifestar en tot moment qualsevol situació de conflicte d'interès que pugui interferir en l'exercici de la seva funció, i ostentarà/n una trajectòria d'integritat coherent amb la funció a desenvolupar. Especialment, no comptaran amb antecedents penals, inhabilitacions o imputacions penals per fets que poguessin ser considerats rellevants per al correcte exercici de la funció a desenvolupar.

L'organització podrà encomanar la funció de l'OCP a un òrgan de la mateixa que legalment tingui encomanada la funció de supervisar l'eficàcia dels controls interns d'aquella.

5.2.2. Funcions

En general, l'OCP ha de desenvolupar la seva tasca amb la dedicació que l'exercici de la funció requereixi en tot moment. Ha de prestar suport en matèria de *compliance* penal als membres de l'organització vetllant perquè hi hagi mecanismes establerts per demanar consulta, consell o denunciar irregularitats.

Amb l'objectiu de complir amb la responsabilitat de supervisar el funcionament i compliment del SGCP, cal descriure les funcions associades a la funció portada a terme per l'OCP, les quals són agrupades conceptualment en els següents termes:

Relacionades amb el SGCP:

- a) Impulsar i supervisar de forma contínua la implementació i eficàcia del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal, en coordinació i interacció en el seu cas amb altres àrees o

funcions de l'organització, com poden ser assessoria jurídica, recursos humans, control i gestió de riscos, auditoria, etc.

- b) Adoptar i implementar processos per gestionar la informació, com ara les reclamacions i / o comentaris rebuts a través de línies directes, siguin canals de denúncies o per altres vies.
- c) Establir indicadors per valorar l'acompliment de *compliance* penal i mesurar el mateix, per a la seva posterior anàlisi, avaluació i identificació de possibles accions correctives o de millora.
- d) Identificar i gestionar els riscos penals, incloent els relacionats amb els socis de negoci.
- e) Contribuir a la identificació de les obligacions de *compliance* penal, i la seva inclusió en les polítiques, procediments i processos existents en l'organització, per a la millora contínua del SGCP.
- f) Assegurar que el SGCP es revisa a intervals planificats.
- g) Avaluar i proposar els canvis i millores que siguin convenients introduir en el SGCP, especialment en cas de detectar àrees, departaments i/o procediments susceptibles de millora, incompliments o canvis rellevants en l'organització o en la/les activitat/s desenvolupada/es, o l'exigència de noves obligacions de *compliance* penal.
- h) Posar en marxa un sistema d'informació i documentació raonable en matèria de *compliance* penal, havent de vetllar per la confidencialitat, disponibilitat i integritat de la mateixa.

Relacionades amb els membres de l'organització:

- a) Assegurar-se que es proporciona suport formatiu regularment als membres de l'organització.
- b) Supervisar l'activitat de formació i coordinar les activitats en aquesta matèria.
- c) Promoure en la mesura del possible la inclusió de les responsabilitats en matèria de *compliance* penal associades al lloc de treball.
- d) Assegurar que es proporcioni als membres de l'organització accés als recursos de *compliance*.
- e) Assessorar i resoldre sobre els dubtes o qüestions que li puguin ser plantejades en matèria de *compliance* penal, estant al corrent de les principals novetats i tendències en la matèria, podent comptar per a això amb l'assessorament de professionals externs especialitzats en *compliance* penal.

Relacionades amb l'òrgan d'administració o de govern i l'alta direcció:

- a) Informar periòdicament i per escrit, amb una periodicitat mínima anual, sobre els resultats derivats de l'aplicació del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal, avaluant

l'adequació, implementació i eficàcia del mateix, amb inclusió de les eventuales propostes d'actualització i millora contínua.

- b) Informar sempre que sigui necessari i de manera immediata, sense esperar al lliurament de l'informe periòdic, especialment pel que fa d'incompliments greus, o de qualsevol delictes, il·lícit o irregularitat que pogués comportar un risc de responsabilitat penal per a la persona jurídica, incloent si cas els resultats d'investigacions i auditories.
- c) Rebre informació sobre qualsevol projecte de nou producte o servei, o de modificació de producte o servei existent en l'organització, així com sobre qualsevol informació rellevant, iniciativa de negoci o potencial canvi estructural que pateixi l'organització, a fi i efecte de poder assessorar i valorar sobre la seva incidència en el SGCP, així com plantejar qualsevol possible modificació.

Les funcions aquí establertes podran ser complementades a través dels instruments normatius que l'organització consideri necessaris, com ara un reglament o estatut propi de la funció de *compliance* penal, descripció del lloc de treball, documentació contractual, o bé polítiques o procediments on es recullin altres funcions a desenvolupar per l'OCP i que no es trobin aquí expressament recollides.

5.3. Alta direcció

El compromís de l'alta direcció amb el compliment del SGCP i amb la política de *compliance* penal és un element clau per vertebrar el lideratge en la implementació del SGCP dins de l'organització, a causa de que les seves funcions són en la seva major part executives, amb la qual que les seves decisions tenen un reflex directe en els processos i procediments de negoci de l'organització.

El compromís de l'alta direcció respecte al SGCP es mostrarà amb l'execució de diverses actuacions, dirigides a:

- a) Garantir la implementació del SGCP alineada amb els objectius de *compliance* penal, i que les exigències del mateix són incorporades en els processos i procediments operacionals o operatius de l'organització, comunicant internament la importància d'una gestió eficaç de *compliance* penal.
- b) Garantir la disponibilitat dels recursos necessaris per a l'execució eficaç del SGCP.
- c) Apuntalar el compromís amb el compliment intern i extern del SGCP, verificant accions tendents a complir i fer complir el mateix i la política de *compliance* penal.
- d) Donar suport i dirigir el personal i els diferents rols amb responsabilitat en la gestió del SGCP, per tal d'aconseguir l'eficàcia del mateix i contribuir a la mostra de lideratge d'aquests rols en matèria de *compliance* penal dins de les seves àrees de responsabilitat.

- e) Fomentar l'ús dels diferents canals de comunicació establerts dins el SGCP per a la detecció de conductes potencialment delictives, vetllant que cap membre de l'organització pateixi represàlies per comunicacions realitzades de bona fe, o per refusar participar en eventuais actuacions delictives.
- f) Assegurar-se que en tots els nivells de l'organització s'assignen i comuniquen les responsabilitats i autoritats en matèria de *compliance* penal.

5.4. Membres de l'organització

El compliment i funcionament del SGCP depèn de tots els membres de l'organització.

Tots els nivells i totes les àrees de l'organització s'han d'implicar en el compliment dels diversos requisits derivats del SGCP que els són exigibles per la posició que ocupen dins de la mateixa. Per això, els membres de l'organització són responsables de comprendre, observar i aplicar els requisits que estableix el SGCP, i els responsables de l'organització amb responsabilitat i autoritat en matèria de *compliance* penal han de vetllar perquè dins de les seves àrees de responsabilitat es compleixi el SGCP.

6. Elements del Sistema de Gestió de *Compliance* Penal

6.1. Cultura de *compliance*

El desenvolupament d'una cultura de *compliance* és un dels elements clau d'un SGCP. Per a això s'ha de comptar amb el compromís visible tant de l'òrgan d'administració o de govern com de l'alta direcció, que permeti la seva expansió per tots els membres de l'organització.

Per això són importants aspectes com ara:

- a) Assegurar-se que es coneixen i respecten les funcions de l'OCP.
- b) Dotar l'OCP dels recursos necessaris per desenvolupar la seva comesa.
- c) Difondre adequadament els mecanismes de comunicació per reportar dubtes o incompliments.
- d) Posar en valor el *compliance* penal.
- e) Assegurar que els membres de l'organització comprenen la rellevància de les obligacions de *compliance* penal que els afectin.

6.2. Recursos

L'organització ha de proporcionar els recursos materials i humans adequats per a la implementació i eficàcia del SGCP, així com la seva millora contínua, sempre sota els principis de raonabilitat i proporcionalitat, així com el d'empresa en funcionament.

6.3. Formació i conscienciació

La formació i conscienciació en matèria de *compliance* penal té com a objectiu promoure la cultura de *compliance* entre els membres de l'organització. Per planificar i actualitzar les activitats formatives es partirà de l'avaluació de riscos penals vigent en l'organització.

La formació persegueix com a objectiu principal que els membres de l'organització coneguin els riscos i les obligacions de *compliance* penal que els afecten per raó del seu càrrec, paper o funció, la forma de prevenir, detectar-los i comunicar-los, així com les conseqüències en cas de materialitzar-se el risc penal concret.

La conscienciació busca la sensibilització amb aspectes més generals derivats de la cultura de *compliance* penal.

L'organització introduirà en el seu Pla de Formació continguts referents a *compliance* penal, agrupant-los per riscos penals i llocs de treball o funcions associades als mateixos, amb continguts generals i altres específics per al càrrec o funció, tractant aspectes com:

- L'obligatorietat de complir amb els requisits o obligacions derivats del SGCP, de la política de *compliance* penal, i la resta de normativa i procediments derivada dels mateixos, així com les conseqüències derivades del seu incompliment.
- Les conseqüències per a la persona individual i per a l'organització derivades de la materialització d'un risc penal.
- Les circumstàncies en les quals es pot materialitzar un risc penal en el seu lloc de treball o funció, com gestionar-les i identificar-les, i com ajudar a prevenir i detectar les mateixes.
- Els canals de comunicació establerts per l'organització per poder reportar dubtes, no conformitats, il·lícits o delictes, el seu règim de funcionament i la / persones encarregades de la gestió dels mateixos.
- El material formatiu.
- Les sessions formatives, les quals seran impartides per l'òrgan de *compliance* penal, podent comptar amb l'assessorament d'un especialista, intern o extern, en *compliance* penal.

6.4. Canals de comunicació

Per tal de comunicar als membres de l'organització i socis de negoci dels incompliments del SGCP o la materialització d'un risc penal, la comissió d'un il·lícit, irregularitat o delicte, i la formulació de dubtes o consultes, l'organització habilitarà canals de comunicació a aquest efecte.

L'existència d'aquests canals de comunicació ha de ser oportunament comunicada i difosa per part de l'organització, i posats a disposició dels membres de l'organització i socis de negoci.

Formant part del SGCP, el procés per a l'ús i gestió d'aquests canals de comunicació es regularà específicament mitjançant la normativa interna de l'organització, els quals seran comunicats i difosos degudament entre els membres de l'organització i socis de negoci. La gestió dels diferents canals, així com si escau les investigacions internes que puguin derivar-se de les denúncies rebudes podran externalitzar.

Les comunicacions d'incompliments dels requisits del SGCP, així com la materialització de l'algun risc penal, il·lícit o delicte, són de caràcter obligatori per als membres de l'organització. Aquestes comunicacions seran realitzades de bona fe i sobre la base d'indicis raonables, i l'organització garantir en aquests casos l'absència de represàlies i la confidencialitat de la identitat dels usuaris d'aquests canals.

6.5. Control operacional

L'execució d'un SGCP requereix traslladar, de manera raonable i proporcionada, el resultat de l'avaluació de riscos penals a totes les àrees, activitats i operacions portades a la pràctica per l'organització.

Per a això l'organització:

- a) Integrarà en els seus processos i procediments els requisits derivats del SGCP.
- b) Implementarà els controls associats a aquests processos i procediments.

A manera enunciativa poden considerar exemples de control operacional dirigits a la prevenció, detecció o gestió de riscos penals:

- a) La diligència deguda.
- b) Els controls dirigits a la gestió adequada dels recursos financers de l'organització.
- c) Els controls de caràcter no financer associats a les activitats desenvolupades per l'organització.
- d) La implementació de controls en altres organitzacions i socis de negoci (veure apartat 5 del MPD).

6.5.1. Processos de diligència deguda

6.5.1.1. Pel que fa als membres de l'organització

Als membres de l'organització se'ls farà accessible la política de *compliance* penal de l'organització, bé mitjançant lliurament d'una còpia⁵, o bé mitjançant la facilitació de l'accés a la mateixa a través dels canals interns de comunicació, i es requereix d'ells el compromís del seu compliment, en nom de la eficàcia del SGCP i a la instauració d'una veritable cultura de *compliance*.

En el procés de selecció, incorporació, promoció o trasllat de qualsevol candidat o membre de l'organització, en funció del treball a realitzar i del risc penal associat a aquest, especialment en posicions especialment exposades a riscos penals majors a "baix", es vetllarà perquè el perfil i competències d'aquells sigui l'adequat pel que fa a les obligacions de *compliance* penal que els afectin, el coneixement de les mateixes, així com el seu compromís de compliment.

⁵ Per exemple, es poden utilitzar packs de benvinguda (*welcome packs*) on a la seva incorporació se li lliuri al nou membre de l'Organització una còpia dels documents rellevants en matèria de *compliance* penal.

6.5.1.2. Pel que fa als socis de negoci

Als socis de negoci, amb un risc penal més gran que "baix"⁶, se'ls farà accessible la política de *compliance* penal de l'organització i, si escau, la resta dels documents rellevants en relació amb el risc penal associat a l'activitat o relació entaulada.

Pel que fa als socis de negoci, l'organització, en la mesura del possible, ajustant-se a criteris de raonabilitat i proporcionalitat, com ara la capacitat per obtenir informació, el cost de la seva obtenció i el nivell de risc penal associat, el grau de control o influència sobre aquells, s'adoptaran mesures de diligència deguda acords, entre d'altres, a aquests factors, en aquells àmbits i activitats on el risc penal sigui més gran que "baix", a fi a obtenir una valoració raonable del risc al qual s'exposa l'organització si decideix entaular una relació de negoci.

A tall d'exemple, les mesures de diligència deguda sobre el soci de negoci poden consistir, si escau, a la:

- Recerca d'informació pública.
- Recerca d'informació en fonts oficials, judicials, etc.
- Enviament de qüestionaris.
- Cerca en llistes d'entitats sancionades.
- Contractació d'un tercer especialitzat.

6.5.1.3. Pel que fa a projectes, transaccions o activitats específiques

L'organització, en la mesura del possible, depenent entre altres aspectes del grau d'influència o control sobre el soci de negoci, observarà mesures de diligència adaptades a la naturalesa i al risc penal associat al tipus d'operació, transacció o projecte a realitzar amb el soci de negoci, de manera que permeti avaluar el risc penal des del punt de vista del risc inherent al tipus d'activitat, projecte o transacció a realitzar, especialment en aquelles que poguessin comportar el trasllat de la responsabilitat penal a l'organització.

A tall d'exemple, pot requerir del **soci de negoci** l'establiment de clàusules contractuals, compromisos de compliment de la legalitat penal i de tolerància zero al delicte, la possibilitat de resoldre la transacció, projecte o posar fi l'activitat en cas d'incompliment, la verificació de controls, la realització d'auditories, etc., tot això proporcional al risc penal que comporti la relació de negoci.

⁶ Risc penal considerat com baix, moderat, alt o crític, segons l'escala de valoració utilitzada.

7. Seguiment, monitorització, avaluació i millora contínua

El procés de seguiment i monitoratge consistirà en l'obtenció de la informació considerada necessària per part de l'organització per poder avaluar l'eficàcia del SGCP i introduir les accions correctives, millores o canvis en el mateix, que siguin oportuns sobre la base del principi de millora contínua .

El principi de millora contínua del SGCP ha de permetre a l'organització adoptar, implementar, mantenir i millorar contínuament el mateix.

Dins d'aquest procés de monitorització és important promoure en tots els nivells de l'organització una cultura d'informació transparent i completa sobre les no conformitats o incompliments del SGCP o de la política de *compliance* penal. Aquesta cultura té com a objectiu que la correcta i puntual informació de les no conformitats o incompliments del SGCP arribin a l'òrgan de *compliance* penal, alta direcció i òrgan d'administració o de govern.

Amb caràcter general, el procés de seguiment i monitorització del SGCP, inclou els següents aspectes:

- a) Anàlisi i avaluació periòdica per part de l'OCP de la informació recollida en el procés de monitorització i seguiment.
- b) Avaluació periòdica per part de l'OCP del monitoratge i seguiment del SGCP, amb emissió, almenys anual, d'una memòria o informe de *compliance* penal dirigit a l'alta direcció i l'òrgan d'administració o de govern avaluant l'adequació i implementació del SGCP.
- c) Avaluació realitzada per l'OCP, revisió periòdica del SGCP per part de l'alta direcció, i examen del mateix per part de l'òrgan d'administració o de govern, de cara a proposar, si escau, accions i oportunitats de millora del SGCP i de la política de *compliance* penal de l'organització.
- d) Realització de processos d'auditoria interna a intervals planificats sobre si el sistema és conforme amb els requisits de *compliance* penal i si s'implementa eficaçment, havent de regir l'objectivitat i imparcialitat en la seva realització. Els resultats d'aquestes auditories s'han de posar a disposició de l'OCP, òrgan d'administració o de govern i alta direcció.

7.1. No conformitats i accions correctives. Canvis rellevants en l'organització

En cas de detectar no conformitats, l'organització:

- a) Analitzarà prèviament la no conformitat, gestionant les conseqüències.
- b) Valorarà la necessitat d'implementar accions correctives per eliminar les causes de la no conformitat, sobre les quals durà a terme un seguiment posterior per poder valorar la seva eficàcia, així com els possibles canvis i adaptacions en el SGCP.

Sense perjudici de l'avaluació i revisió periòdica del SGCP, en cas de produir canvis rellevants en l'organització, en la seva estructura de control, en les activitats desenvolupades, o l'exigència de noves obligacions de *compliance* penal, s'ha de revisar i, si escau, adaptar-se o modificar-se el SGCP en allò que sigui necessari.

8. Règim disciplinari dels membres de l'organització

Els incompliments del SGCP, així com de la normativa i controls associats a aquest, per part de qualsevol membre de l'organització, serà en el seu cas objecte de sanció disciplinària, considerant-se com a infracció molt greu de la bona fe contractual de l'article 52. 2 de l'Estatut dels Treballadors, així com de l'article 95 de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, i demás legislació concordant, sense perjudici de qualsevol altra sanció, efecte o mesura que pogués derivar-se com a conseqüència de l'incompliment.

9. Annex I. Apèndix legislatiu: fonament legal de la responsabilitat penal de la persona jurídica (article 31 bis); eximent i atenuants de responsabilitat penal de la persona jurídica

Fonament legal de la responsabilitat penal de la persona jurídica (RPPJ)

Segons l'article 31 bis, apartat 1, les persones jurídiques respondran penalment en les següents circumstàncies:

"Article 31 bis,

1. *En els supòsits que preveu aquest Codi, les persones jurídiques seran penalment responsables:*
 - a) *Dels delictes comesos en nom o per compte de les mateixes, i en el seu benefici directe o indirecte, pels seus representants legals o per aquells que actuant individualment o com a integrants d'un òrgan de la persona jurídica, estan autoritzats per prendre decisions en nom de la persona jurídica o ostenten facultats d'organització i control dins de la mateixa.*
 - b) *Dels delictes comesos, en l'exercici d'activitats socials i per compte i en benefici directe o indirecte de les mateixes, pels que, estant sotmesos a l'autoritat de les persones físiques esmentades en el paràgraf anterior, han pogut realitzar els fets per haver-se incomplert greument per aquells els deures de supervisió, vigilància i control de la seva activitat ateses les concretes circumstàncies del cas. (...)"*

Eximent de responsabilitat de la persona jurídica (*Compliance Programs*)

La eximent de RPPJ, en el cas de delictes comesos per les persones físiques definides a la lletra a) de l'article 31 bis, apartat 1, està subjecta a les següents condicions, que en cas de no concórrer totes simultàniament, podran atenuar la RPPJ:

"(...) 2. Si el delicte és comès per les persones indicades en la lletra a) de l'apartat anterior, la persona jurídica quedarà exempta de responsabilitat si es compleixen les següents condicions:

1a l'Òrgan d'Administració ha adoptat i executat amb eficàcia, abans de la comissió del delicte, models d'organització i gestió que inclouen les mesures de vigilància i control

idònies per prevenir delictes de la mateixa naturalesa o per reduir de manera significativa el risc de la seva comissió;

2a la supervisió del funcionament i del compliment del model de prevenció implementat ha estat confiada a un òrgan de la persona jurídica amb poders autònoms d'iniciativa i de control o que tingui encomanada legalment la funció de supervisar l'eficàcia dels controls interns de la persona jurídica;

3a els autors individuals han comès el delicte eludint fraudulentament els models d'organització i de prevenció i

4a no s'ha produït una omissió o un exercici insuficient de les seves funcions de supervisió, vigilància i control per part de l'òrgan al qual es refereix la condició 2a

En els casos en què les anteriors circumstàncies només puguin ser objecte d'acreditació parcial, aquesta circumstància serà valorada a l'efecte d'atenuació de la pena. (...)".

La eximent de RPPJ, en el cas de delictes comesos per les persones físiques definides en la lletra b) de l'article 31 bis, apartat 1, està subjecta a:

"(...) 4. Si el delicte és comès per les persones indicades en la lletra b) de l'apartat 1, la persona jurídica quedarà exempta de responsabilitat si, abans de la comissió del delicte, ha adoptat i executat eficaçment un model d'organització i gestió que resulti adequat per prevenir delictes de la naturalesa del que va ser comès o per reduir de manera significativa el risc de la seva comissió.

En aquest cas també és aplicable l'atenuació prevista en el paràgraf segon de l'apartat 2 d'aquest article. (...)".

Requisits dels Sistemes de Prevenció de Delictes

Els requisits mínims que han d'observar els sistemes de prevenció de delictes perquè siguin potencialment eximents de responsabilitat penal, es troben que estableix l'article 31 bis, apartat 5:

"(...) 5. Els models d'organització i gestió a què es refereixen la condició 1a de l'apartat 2 i l'apartat anterior han de complir els requisits següents:

1r Identificaran les activitats en l'àmbit puguin ser comesos els delictes que han de ser previnguts.

2n d'establir els protocols o procediments que concretin el procés de formació de la voluntat de la persona jurídica, d'adopció de decisions i d'execució de les mateixes amb relació a aquells.

3r de disposar de models de gestió dels recursos financers adequats per impedir la comissió dels delictes que han de ser previnguts.

4t d'imposar l'obligació d'informar de possibles riscos i incompliments a l'organisme encarregat de vigilar el funcionament i observança del model de prevenció.

5è Establiran un sistema disciplinari que sancioni adequadament l'incompliment de les mesures que estableixi el model.

6è Realitzaran una verificació periòdica del model i de la seva eventual modificació quan es posin de manifest infraccions rellevants de les disposicions, o quan es produeixin canvis en l'organització, en l'estructura de control o en l'activitat desenvolupada que els facin necessaris. "

Règim d'atenuants post delictives

Finalment, el règim de RPPJ preveu un sistema d'atenuants posteriors al delicte, els quals es troben establertes a l'article 31 quater del Codi Penal:

"Article 31 quater.

Només podran considerar-se circumstàncies atenuants de la responsabilitat penal de les persones jurídiques haver realitzat, amb posterioritat a la comissió del delicte ia través dels seus representants legals, les següents activitats:

- a) Haver procedit, abans de conèixer que el procediment judicial es dirigeix contra ella, a confessar la infracció a les autoritats.*
- b) Haver col·laborat en la investigació del fet aportant proves, en qualsevol moment del procés, que fossin noves i decisives per aclarir les responsabilitats penals dimanants dels fets.*
- c) Haver procedit en qualsevol moment del procediment i amb anterioritat al judici oral a reparar o disminuir el dany causat pel delicte.*

- d) *Haver establert, abans del començament del judici oral, mesures eficaces per prevenir i descobrir els delictes que en el futur poguessin cometre amb els mitjans o sota la cobertura de la persona jurídica. "*

10. Annex II. Fitxa de gestió de document

Manual de Prevenció de Delictes

Versió: 1.0

	Data	Observacions	Modificacions
Revisió			
Aprovació formal			
Data d'efecte			
Propera actualització			